

Finanšu grāmatvedība (turpinājums)

Rīga, 2020. gads

Mg.oec. Laila Kelmere

180

Pašu kapitāls

Photo by Jorge Zapata on Unsplash

FINANŠU GRĀMATVEDĪBA, RĪGA UN VISA PLAŠĀ PASAULE, KUR
IR INTERNETS, 2020.

181

181

Saistošie normatīvie akti

- Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums
- Komerclikums
- Finanšu instrumentu tirgus likums
- Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr. 583 „Uzņēmuma mantas, arī prasījumu un saistību novērtēšana grāmatvedībā un atspoguļošana finanšu pārskatos, ja uzņēmuma vai tā struktūrvienības darbība tiek izbeigta”
- Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumi Nr.775 «Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi»

Kapitālsabiedrība, dibinātāji (1)

- Kapitālsabiedrības jēdziens skaidrots Komerclikuma 134.pantā.
- Kapitālsabiedrība ir komercsabiedrība, kuras pamatkapitāls sastāv no pamatkapitāla daļu vai akciju nominālvērtību kopsummas.
- Kapitālsabiedrība ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA) vai akciju sabiedrība (AS).
- SIA - slēgta sabiedrība, kuras daļas nav publiskās apgrozības objekts.
- AS - atklāta sabiedrība, kuras daļas (akcijas) var būt publiskās apgrozības objekts.

Kapitālsabiedrība, dibinātāji (2)

- Dalībnieks ir persona, kas ierakstīta dalībnieku (akcionāru) reģistrā.
- Dalībnieks = sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieks un akciju sabiedrības akcionārs.
- Dibinātājs iegūst dalībnieka statusu ar dienu, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā.
- Sabiedrības dibinātāji:
 - fiziska vai juridiska persona vai arī personālsabiedrība, kura veikusi sabiedrības dibināšanas darbības vai kuras vārdā dibināšanas darbības veiktas;
 - var dibināt viens vai vairāki dibinātāji.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (1)

- SIA minimālais pamatkapitāla lielums ir 2800 *euro*. AS minimālais pamatkapitāla lielums ir 35 000 *euro*.
- SIA pamatkapitāls var būt mazāks par minimālo pamatkapitāla lielumu (2800 *euro*), ja sabiedrība atbilst visām šādām pazīmēm:
 - 1) sabiedrības dibinātāji ir fiziskās personas, un to maksimālais skaits ir pieci;
 - 2) sabiedrības dalībnieki ir fiziskās personas, un to maksimālais skaits ir pieci;
 - 3) sabiedrības valdes sastāvā ir viens vai vairāki locekļi, un viņi visi ir sabiedrības dalībnieki;
 - 4) katrs sabiedrības dalībnieks ir tikai vienas tādas sabiedrības dalībnieks, kuras pamatkapitāls ir mazāks par 2800 *euro*.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (2)

- Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par 2800 *euro*, tā katru gadu veido obligāto rezervi, izdarot atskaitījumus vismaz 25% apmērā no pārskata gada peļņas.
- Obligāto rezervi, pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, var izmantot:
 - 1) pamatkapitāla palielināšanai;
 - 2) pārskata gada zaudējumu segšanai, ja tie nav segti no iepriekšējā pārskata gada peļņas;
 - 3) iepriekšējā pārskata gada zaudējumu segšanai, ja tie nav segti no pārskata gada peļņas.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (3)

Ja sabiedrības pamatkapitāls ir mazāks par 2800 *euro*:

- tās valde priekšlikumā par sabiedrības peļņas izlietošanu papildus Komerclikuma 180.p. trešajā daļā minētajām ziņām norāda obligātās rezerves veidošanai izdarāmo atskaitījumu apmēru;
- sabiedrība var izmaksāt dividendēs to pārskata gada peļņas daļu, kura paliek pēc atskaitījumiem obligātajā rezervē;
- tā neatbilst kādai no minētajām pazīmēm (185.slaidis), sabiedrībai ir pienākums triju mēnešu laikā no brīža, kad rodas neatbilstība attiecīgajai pazīmei, palielināt pamatkapitālu līdz 2800 *euro*;
- un ir pasludināts šīs sabiedrības maksātnespējas process, tās dalībnieki solidāri atbild par sabiedrības saistībām, kuru kopējais apmērs nepārsniedz 2800 *euro* un dibinātāju apmaksātā pamatkapitāla apmēra starpību.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (4)

Parakstītais un līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksātais pamatkapitāls:

- 1) līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai komercreģistra iestādē dibinātāji izpilda dibināšanas līgumā paredzētās saistības attiecībā uz parakstīto un līdz reģistrācijai apmaksājamo pamatkapitālu, ja dibināšanas līgumā nav noteikts agrāks pamatkapitāla apmaksas termiņš;
- 2) sabiedrības ar ierobežotu atbildību pamatkapitāls līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai parakstāms pilnā apmērā un apmaksājams vismaz 50 procentu apmērā. Pārējā daļa apmaksājama viena gada laikā no dienas, kad sabiedrība ierakstīta komercreģistrā.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (5)

Parakstītais un līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksātais pamatkapitāls:

- 3) ja parakstītais pamatkapitāls ir mazāks par 2800 *euro*, tas līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai parakstāms un apmaksājams pilnā apmērā;
- 4) līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai jābūt parakstītam visam dibināšanas līgumā noteiktajam AS pamatkapitālam un apmaksātais pamatkapitāls nedrīkst būt mazāks par 35000 *euro* un mazāks par 25% no parakstītā pamatkapitāla;
- 5) līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai AS un SIA, kuras pamatkapitāls ir mazāks par 2800 *euro*, apmaksātais pamatkapitāls apmaksājams tikai naudā.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (6)

Pamatkapitāla apmaksa un apmaksas veidi:

- pamatkapitālu apmaksā ar naudu vai mantisku ieguldījumu;
- pamatkapitālu izsaka euro;
- apmaksas veidu nosaka dibināšanas līgumā vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos;
- ieguldītās lietas kļūst par sabiedrības īpašumu.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (7)

Pamatkapitāla apmaksāšanas kārtība, dibinot sabiedrību:

- 1) dibināšanas līgumā noteiktajā termiņā dibinātāji apmaksā visu līgumā noteikto līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksājamo pamatkapitālu;
- 2) dibinātāji uz dibināmās sabiedrības vārda atver bankā kontu, organizē naudas iemaksāšanu tajā un saņem no bankas komercreģistra iestādei adresētu izziņu vai citu bankas izdotu dokumentu, kas apliecina līdz dibināšanai apmaksātā pamatkapitāla lielumu;
- 3) dibinot mazkapitāla SIA, dibinātāji apliecina pamatkapitāla apmaksu un drīkst speciāli neatvērt bankā kontu un veikt pārējās iepriekšējā punktā minētās darbības.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (8)

Pamatkapitāla apmaksāšanas kārtība, dibinot sabiedrību:

- 1) dibināšanas līgumā noteiktajā termiņā dibinātāji apmaksā visu līgumā noteikto līdz reģistrācijas pieteikuma iesniegšanai apmaksājamo pamatkapitālu;
- 2) dibinātāji uz dibināmās sabiedrības vārda atver bankā kontu, organizē naudas iemaksāšanu tajā un saņem no bankas komercreģistra iestādei adresētu izziņu vai citu bankas izdotu dokumentu, kas apliecina līdz dibināšanai apmaksātā pamatkapitāla lielumu;
- 3) dibinot mazkapitāla SIA, dibinātāji apliecina pamatkapitāla apmaksu un drīkst speciāli neatvērt bankā kontu un veikt pārējās iepriekšējā punktā minētās darbības.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (9)

Pamatkapitāla apmaksāšanas kārtība, dibinot sabiedrību:

- 4) sabiedrības dibināšanas izdevumi sedzami proporcionāli katra dibinātāja parakstītā pamatkapitāla lielumam, ja dibināšanas līgumā nav paredzēta cita dibināšanas izdevumu segšanas kārtība.

Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) (10)

- Ja, dibinot sabiedrību, pamatkapitāls vai tā daļa tiek apmaksāta ar mantisko ieguldījumu, dibinātāji organizē tā novērtēšanu saskaņā ar Komerclikumā noteikto.
- Ja dibināšanas līgumā vai pamatkapitāla palielināšanas noteikumos **nav paredzēts** mantiskais ieguldījums, pamatkapitāls apmaksājams tikai naudā. Šādā gadījumā ieguldījumu naudā nevar aizstāt ar mantisko ieguldījumu.

Mantiskais ieguldījums (1)

Par mantiskā ieguldījuma priekšmetu:

- **var būt** naudas izteiksmē novērtējama ķermeniska vai bezķermeniska lieta, kuru var izmantot sabiedrības komercdarbībā, izņemot lietas, uz kurām saskaņā ar likumu nevar vērst piedziņu.
Mantas saraksts, uz kuru nevar vērst piedziņu, noteikts Civilprocesa likumā.
- **nevar būt** ne saistības sniegt pakalpojumus vai veikt darbu, ne paredzamā peļņa vai paredzamā darbība sabiedrībā, ne arī paredzamā darba samaksa, honorāri, dividendes un tamlīdzīgi maksājumi, ko dibinātājs vai dalībnieks var saņemt no sabiedrības.
- mantisko ieguldījumu nedrīkst izdarīt pa daļām;
- ja mantiskā ieguldījuma priekšmeta **vērtība** līdz pieteikuma iesniegšanai komercreģistra iestādei ir **samazinājusies**, persona, kura to ieguldījusi, šo samazinājumu **sedz naudā**.

Mantiskais ieguldījums (3)

Mantiskā ieguldījuma novērtēšanas kārtība:

- 1) mantisko ieguldījumu novērtē un atzinumu par to sniedz persona, kura iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā. Par vērtētāju nevar būt novērtējamās mantas īpašnieka radnieks līdz trešajai radniecības pakāpei, laulātais un svainis līdz otrajai svainības pakāpei, kā arī persona, kura citādi ieinteresēta mantas novērtējumā;
- 2) ja, dibinot sabiedrību ar ierobežotu atbildību, mantisko ieguldījumu kopējā vērtība nepārsniedz 5700 euro un mantiskie ieguldījumi kopā ir mazāk par pusi no sabiedrības pamatkapitāla, mantisko ieguldījumu novērtēt un atzinumu sniegt var dibinātāji. Šādā gadījumā atzinumu paraksta visi dibinātāji;

Mantiskais ieguldījums (4)

Mantiskā ieguldījuma novērtēšanas kārtība:

- 3) ja pamatkapitālu apmaksā ar pārvedamiem vērtspapīriem un naudas tirgus instrumentiem, kas iekļauti Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā (licencētā) regulētajā tirgū vismaz divus gadus pirms dibināšanas līguma parakstīšanas vai lēmuma par pamatkapitāla palielināšanu pieņemšanas brīža, atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu var sniegt tie dibinātāji vai dalībnieki, kuri izdara attiecīgo mantisko ieguldījumu. Šādā gadījumā pārvedamo vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtību nosaka pēc vidējās svērtās cenas regulētajā tirgū sešu mēnešu periodā pirms novērtējuma.
- 4) mantiskais ieguldījums novērtējams pēc attiecīgās lietas vai tiesības parastās vērtības.

Mantiskais ieguldījums (4)

Mantiskā ieguldījuma novērtēšanas kārtība:

- 5) atzinums par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir spēkā sešus mēnešus no tā sastādīšanas dienas. Atzinumam par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ir jābūt spēkā arī dienā, kad tiek parakstīts dibināšanas līgums vai pieņemts lēmums par pamatkapitāla palielināšanu;
- 6) par zaudējumiem, kas nodarīti ar nepareizu mantiskā ieguldījuma novērtējumu, atbild solidāri personas, kuras veikušas novērtēšanu;
- 7) AS komercreģistra iestādei iesniegto atzinumu par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu publicē oficiālajā izdevumā «Latvijas Vēstnesis»;
- 8) Atzinumā par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu ietver katra ieguldījuma priekšmeta aprakstu, vērtību, norāda mantas piederību, novērtēšanā izmantotās metodes un atzinumu par mantiskā ieguldījuma priekšmeta atbilstību sabiedrības komercdarbības veidiem.

Pamatkapitāla apmaksa

21. piemērs

Pamatkapitāla palielināšana

- Pamatkapitālu drīkst palielināt vai samazināt, tikai pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, kurā noteikti pamatkapitāla palielināšanas vai samazināšanas noteikumi.
- Ja tiek pieņemts lēmums par pamatkapitāla izmaiņām, vienlaikus izdarāmi attiecīgi grozījumi statūtos.
- Pamatkapitālu drīkst palielināt tikai tad, kad pilnībā apmaksātas visas esošās daļas.
- Mantiskais ieguldījums pamatkapitāla palielināšanas gadījumā atļauts tikai tad, ja to paredz pamatkapitāla palielināšanas noteikumi.
- Pamatkapitāls uzskatāms par palielinātu ar dienu, kad komercreģistrā ierakstīts jaunais pamatkapitāla lielums.

Pamatkapitāla palielināšana

22. piemērs

Pamatkapitāla samazināšana

- Pamatkapitālu samazina, dzēšot daļas vai samazinot daļas nominālvērtību.
- Pamatkapitālu var samazināt līdz Komerclikumā noteiktam minimālajam pamatkapitāla lielumam.
- Piecu dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu, valde nosūta rakstveida paziņojumu par pamatkapitāla samazināšanu un par jauno pamatkapitāla lielumu visiem zināmajiem sabiedrības kreditoriem, kuriem prasījuma tiesības pret sabiedrību radušās pirms tam, kad pieņemts lēmums par pamatkapitāla samazināšanu, kā arī veic citas likumā noteiktās darbības kreditoru aizsardzībai.
- Pamatkapitāls uzskatāms par samazinātu ar dienu, kad komercreģistrā ierakstīts jaunais pamatkapitāla lielums.

Pamatkapitāla samazināšana

23. piemērs

Sabiedrības gada pārskats un peļņas sadale (1)

- Sabiedrība **ne vēlāk kā mēnesi pēc gada pārskata apstiprināšanas un ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām**, bet vidēja sabiedrība, liela sabiedrība un koncerna mātes sabiedrība, kura sagatavo konsolidēto gada pārskatu, ne vēlāk kā septiņus mēnešus pēc pārskata gada beigām **iesniedz VID papīra formā vai elektroniski sagatavota gada pārskata (finanšu pārskata un vadības ziņojuma) atvasinājumu elektroniskā formā** — elektronisku norakstu Elektroniskajā deklarēšanas sistēmā kopā ar paskaidrojumu (elektroniskā formā) par to, kad gada pārskats apstiprināts dalībnieku sapulcē.

Sabiedrības gada pārskats un peļņas sadale (2)

- Pēc pārskata gada beigām valde sastāda un paraksta sabiedrības gada pārskatu un nekavējoties iesniedz to revidentam un padomei (ja tāda ir izveidota).
- Pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas valde sasauc dalībnieku sapulci. Ja sabiedrībai nav padomes, valde sasauc dalībnieku sapulci pēc revidenta atzinuma saņemšanas.
- Sabiedrības gada pārskatu pārbauda un atzinumu par to sniedz dalībnieku sapulcē ievēlēts zvērināts revidents, ja to paredz likums. Citos gadījumos gada pārskatu pārbauda un atzinumu par to sniedz revidents, ja to paredz statūti vai dalībnieku sapulces lēmums.

Sabiedrības gada pārskats un peļņas sadale (3)

- Sabiedrības gada pārskatu apstiprina dalībnieku sapulce, kuru sasauc valde pēc revidenta atzinuma saņemšanas, bet, ja sabiedrībai ir padome, — arī pēc padomes ziņojuma saņemšanas.
- Valde sagatavo un iesniedz kārtējai dalībnieku sapulcei priekšlikumu par peļņas izlietošanu, kurā norāda:
 - sabiedrības pārskata gada peļņas apmēru;
 - dividendēs izmaksājamo peļņas daļu;
 - peļņas izlietošanu citiem mērķiem.
- Dalībnieku sapulce lemj par peļņas izlietošanu pēc sabiedrības gada pārskata apstiprināšanas.

Sabiedrības gada pārskats un peļņas sadale (4)

- Ja sabiedrībai ir nesadalītā peļņa, dalībnieki šajā likumā noteiktajā kārtībā var lūgt valdi sasaukt dalībnieku sapulci, lai pieņemtu lēmumu par peļņas izlietošanu.
- Bilances postenī «Pārskata gada peļņa vai zaudējumi» norāda summu, kas atbilst peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī "Pārskata gada peļņa vai zaudējumi" norādītajai summai.
- Sabiedrības peļņas sadali vai zaudējumu segšanu norāda nākamā gada pārskatā, attiecīgi samazinot postenī «Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa» pārskata gada sākumā norādīto summu.

Dividendes

- 1) nosaka ar dalībnieku sapulces lēmumu;
- 2) izmaksā dalībniekam proporcionāli viņam piederošo daļu nominālvērtību summai;
- 3) aprēķināmas un izmaksājamas par pilnībā apmaksātām daļām;
- 4) nedrīkst noteikt, aprēķināt un izmaksāt, ja no gada pārskata vai saimnieciskās darbības pārskata (lai izmaksātu ārkārtas dividendes) izriet, ka sabiedrības pašu kapitāls ir mazāks par pamatkapitālu;
- 5) izmaksājamas tikai naudā, pamatojoties uz lēmumu par peļņas sadali;
- 6) kas nav izņemtas 10 gadu laikā, pāriet sabiedrības īpašumā, izņemot gadījumus, kad atbilstoši likumam noilgums uzskatāms par pārtrauktu vai apturētu. Par laikā neizņemtajām dividendēm, ja tas noticis dalībnieka vainas dēļ, procentus nemaksā.

UIN likme un taksācijas periods

- Nodokļa likme ir 20 procenti no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas koriģēta saskaņā ar UIN likuma 4.panta devīto daļu (koeficients 0.8).
- Taksācijas periods ir kalendāra mēnesis.
- Ja nodokļa maksātājs saskaņā ar likuma «Par grāmatvedību» 8.p. ir tiesīgs ieģrāmatot attaisnojuma dokumentus vienu reizi ceturksnī, nodokļa maksātāja taksācijas periods ir ceturksnis.

Ar UIN apliekamā bāze

- Ar UIN apliekamā bāze veidojas, summējot taksācijas periodā Latvijā un ārvalstīs aprēķinātos objektus, kas minēti UIN 4.p.2.d.
- Ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ietver šādus ar nodokli apliekamus objektus:
 - 1) sadalīto peļņu, kas ietver:
 - a) aprēķinātās dividendes, tai skaitā ārkārtas dividendes,
 - b) dividendēm pielīdzinātas izmaksas,
 - c) nosacītās dividendes, kas aprēķinātas saskaņā ar UIN likuma 7. pantu; (..)
- Nosakot taksācijas perioda ar UIN apliekamo bāzi, ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā objekta vērtību dala ar koeficientu 0,8.

Dividendes

24. piemērs

Sabiedrības naudas līdzekļu izmaksa dalībniekiem (1)

- Sabiedrība **drikt izdarīt** izmaksas dalībniekiem tikai tad, ja tiek izmaksātas dividendes vai samazināts pamatkapitāls vai ja sabiedrība tiek likvidēta un tās manta sadalīta starp dalībniekiem.
- Citas dalībniekiem izdarītās izmaksas uzskatāmas par nepamatotām. Arī gadījumos, kad dalībnieks bez maksas izmanto sabiedrības mantu, kad dalībniekam par sabiedrībai sniegtajiem pakalpojumiem izmaksā augstāku atlīdzību, nekā noteikts līgumā, vai kad sabiedrība pērk no dalībnieka mantu par paaugstinātu cenu.

Sabiedrības naudas līdzekļu izmaksa dalībniekiem (2)

- Dalībniekiem **nedrīkst izdarīt** izmaksas, ja sabiedrības pašu kapitāls pārskata gada noslēgšanas brīdī vai, ja pieņemts lēmums par ārkārtas dividenžu noteikšanu, — attiecīgā pārskata perioda beigās ir mazāks vai šādu izmaksu rezultātā kļuvis mazāks par sabiedrības pamatkapitāla apmēru. Šis nosacījums neattiecas uz gadījumiem, kad sabiedrība tiek likvidēta.
- Iepriekš minētās saistības neattiecas uz izmaksām dalībniekiem, pret kuriem saistības radušās citādi, nevis no dalības sabiedrībā.

Nepamatoti izmaksāto summu atdošana

- Ja personai izmaksāta dividende, uz kuru vai uz kuras daļu tai nebija tiesību, un šī persona dividendes saņemšanas brīdī zināja vai tai vajadzēja zināt, ka izmaksa nav pamatota, tai ir pienākums nepamatoti iegūto summu atdot sabiedrībai.
- Citas nepamatoti izmaksātās summas, ko dalībnieks no sabiedrības ieguvis labā ticībā, viņam ir pienākums atmaksāt pēc tam, kad viņam kļuvis zināms, ka izmaksa nav pamatota. Nepamatoti izmaksātās summas, kuras dalībnieks no sabiedrības ieguvis ļaunā nolūkā vai aiz rupjas neuzmanības, viņam ir pienākums atdot sabiedrībai. Šādā gadījumā dalībniekam jāatlīdzina zaudējumi, kas radušies sabiedrībai šīs nepamatotās izmaksas rezultātā.

Ārkārtas dividendes

Ārkārtas dividendes - Komerclikums (1)

- Statūtos var paredzēt, ka dividendes var noteikt un aprēķināt arī no peļņas, kas gūta periodā pēc iepriekšējā pārskata gada beigām (ārkārtas dividendes).
- Statūtos paredz nosacījumu vai termiņu, kuram iestājoties nosakāms termiņš, kādā valde sasauc dalībnieku sapulci, lai pieņemtu lēmumu par ārkārtas dividenžu noteikšanu.
- Valde nesasauc dalībnieku sapulci, ja saskaņā ar saimnieciskās darbības pārskatu, kas sagatavots par ārkārtas dividenžu izmaksas periodu, sabiedrībai nav peļņas. Statūtos var noteikt citus gadījumus, kad valde nesasauc dalībnieku sapulci, lai pieņemtu lēmumu par ārkārtas dividenžu noteikšanu.

Ārkārtas dividendes – Komerclikums (2)

- Sabiedrība var izmaksāt ārkārtas dividendēs ne vairāk kā 85 % no peļņas, kas gūta periodā, par kuru ārkārtas dividendes noteiktas.
- Valde sagatavo un iesniedz dalībnieku sapulcei sabiedrības saimnieciskās darbības pārskatu par periodu, par kuru tiek noteiktas ārkārtas dividendes, un priekšlikumu par ārkārtas dividendēs izmaksājamo peļņas daļu. Dalībnieku sapulce nevar noteikt lielāku ārkārtas dividendēs izmaksājamo peļņas daļu par to, kas noteikta valdes priekšlikumā par ārkārtas dividendēs izmaksājamo peļņas daļu.
- Sabiedrības saimnieciskās darbības pārskats sagatavojams saskaņā ar likuma prasībām par gada pārskata sastādīšanu.

Ārkārtas dividendes – Komerclikums (3)

- Sabiedrības saimnieciskās darbības pārskatu un valdes priekšlikumu par ārkārtas dividendēs izmaksājamo peļņas daļu nosūta dalībniekiem kopā ar paziņojumu par dalībnieku sapulces sasaukšanu.
- Dalībnieku sapulce lēmumu par ārkārtas dividenžu noteikšanu pieņem:
 - 1) ne agrāk kā trīs mēnešus pēc tam, kad pieņemts iepriekšējais dalībnieku sapulces lēmums par dividenžu noteikšanu;
 - 2) ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc tā pārskata perioda beigām, par kuru sagatavots sabiedrības saimnieciskās darbības pārskats.

Ārkārtas dividendes – Komerclikums (3)

- Dalībnieku sapulcē valde apliecina, ka:
 - 1) sabiedrības finansiālais stāvoklis līdz dalībnieku sapulces dienai nav būtiski pasliktinājies;
 - 2) ārkārtas dividenžu izmaksa nerada risku sabiedrības saistību izpildei atlikušajos pārskata gada mēnešos.
- Dividendes saskaņā ar Komerclikuma 161.¹p. noteikumiem var noteikt un izmaksāt, ja dalībnieku sapulces lēmuma pieņemšanas dienā:
 - 1) sabiedrībai nav nodokļu parādu;
 - 2) sabiedrībai nav atliktu vai termiņos sadalītu nodokļu maksājumu un sabiedrības veicamie nodokļu avansa maksājumi nav samazināti.
- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas atbilst Komerclikuma 185.¹ panta pirmās daļas noteikumiem, nedrīkst noteikt un izmaksāt ārkārtas dividendes

Ārkārtas dividendes – GPKGPL (1)

- Ja sabiedrība pārskata gadā ir aprēķinājusi ārkārtas dividendes Komerclikuma izpratnē, tad aprēķināto ārkārtas dividenžu summu pārskata gada beigās norāda peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos atbilstoši GPKGPL noteiktajam.

Ārkārtas dividendes – GPKGPL (2)

- Ja postenī «Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas» norādītā peļņas summa ir vienāda ar pārskata gadā aprēķināto ārkārtas dividenžu summu vai lielāka par to, tad minēto dividenžu summu norāda postenī «Ārkārtas dividendes».

25.piemērs:
1.variants,
2.variants

Ārkārtas dividendes – GPKGPL (3)

- Ja postenī «Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas» norādītā peļņas summa ir mazāka par pārskata gadā aprēķināto ārkārtas dividenžu summu, kā arī tad, ja šajā postenī norādīti zaudējumi, ārkārtas dividenžu summas pārsnieguma daļu pār minēto peļņas summu, bet zaudējumu gadījumā — visu aprēķināto ārkārtas dividenžu summu norāda postenī «Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas».

25.piemērs:
3.variants,
4.variants

Paldies par uzmanību un tikšanos!

Finanšu grāmatvedība, Rīga un visa plašā
pasaule, kur ir internets,
27.05.-17.06.2020.

Autore/lektore:
Laila Kelmere
Mg.oec., zinātniskā grāda
pretendente ekonomikā,
LLU vieslektore, GFK docente,
EKA vieslektore, SIA
«L.Kelmeres birojs» valdes
locekle, galvenā grāmatvede SIA
«Latvian Retail Management»
E-pasts: laila.kelmer@gmail.com
Tālrunis: +371 29366193